

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ

2011 09

Вестник на
българите в Унгария

A magyarországi
bolgárok kétnyelvű
havi lapja
www.bolgarok.hu

Преброяване на населението – Отбележете своята принадлежност към българската общност! •

България – Унгария на високо равнище • Първият звънец 2011
Фертъд танцува • Чудесата на България

Многолика Унгария

magyar
cigány (roma)
lengyel román bolgár
ukrán német örmény
görög szlovák horvát
ruszin szerb szlovén
kínai orosz arab
vietnami

Преброяване на населението

През месец октомври в Унгария ще се извърши редовното, на всеки десет години, преброяване на населението. По този повод сдружение от цивилни организации поде кампанията „Многолика Унгария”, в която иска да обърне внимание на малцинствата, живеещи на територията на страната. Наред с 13-те кодифицирани малцинства във въпросника са включени още четири (китайци, руснаци, араби и вьетнамци). На сегашното преброяване за пръв път се дава възможност да се декларира и двойна национална обвързаност – което е особено благоприятно за потомците на смесени бракове, например.

На пресконференцията по повод началото на кампанията Михай Хеп, председател на Хърватското републиканско самоуправление, обърна внимание на важността на

преброяването. То от една страна може да даде по-ясна картина на самите малцинства за тяхното място в обществото, за степента на съхранение на езика и т.н. От друга страна, тревожни са намеренията на правителството да използва преброяването срещу малцинствата. В готвения се малцинствен закон може да влезе параграф, според който в селища, където не са регистрирани представители на малцинството, не може да се образува малцинствено самоуправление. Михай Хеп обърна внимание, че данните от преброяването на населението, не бива да се бъркат с избирателните списъци, чиято функция е напълно различна. Отговорът на двата въпроса за малцинствата не е задължителен. Въпреки това е желателно всеки член на малцинствена група да настоява пред преброителния агент да бъде вписано неговата национална принадлежност и да провери дали това е направено. На пресконференцията бе обърнато внимание, че в райони, заселени с представители на определено малцинство, е добре и самите преброителни агенти да бъдат от малцинствен произход.

Националната принадлежност може да бъде отбелязана в 34 и 35 въпрос от преброителната карта. Преброителната карта е преведена и на езика на малцинствата, в това

число и на български език. Важен е и отговорът на 21 въпрос, който уточнява езика, на който говорим – тук също може да се спомене повече от един език (например, че наред с унгарски, говорим и български и др.); на 36 въпрос – кой е родният ви език (2 възможни отговора); 37 въпрос – на какъв език говорите в приятелска и семейна среда; дори и 38 въпрос, който се интересува за религиозната принадлежност на анкетирувания (тук отбелязването на Българската православна църква също е белег за принадлежност към общността).

От 1 до 31 октомври преброителните агенти ще посетят всички домакинства в Унгария, за да се осъществи преброяването на населението. Преброителната карта може да бъде попълнена и самостоятелно – както върху хартия, така и електронно, по Интернет. Интернетното преброяване може да се осъществи през първите две седмици на октомври на www.eperpszamlalas.hu. За целта трябва да се използва кодът, който всеки ще намери в изпратените по пощата преброителни карти – Преброителна карта за жилища, код за влизане в интернет.

Участието в преброяването на населението е задължително, но отговорът на някои въпроси – сред тях въпросите за националната

Sokszínű Magyarország

Népszámlálás

Октомври в Унгария ще се извърши редовното, на всеки десет години, преброяване на населението. По този повод сдружение от цивилни организации поде кампанията „Многолика Унгария”, в която иска да обърне внимание на малцинствата, живеещи на територията на страната. Наред с 13-те кодифицирани малцинства във въпросника са включени още четири (китайци, руснаци, араби и вьетнамци). На сегашното преброяване за пръв път се дава възможност да се декларира и двойна национална обвързаност – което е особено благоприятно за потомците на смесени бракове, например.

населението. По този повод сдружение от цивилни организации поде кампанията „Многолика Унгария”, в която иска да обърне внимание на малцинствата, живеещи на територията на страната. Наред с 13-те кодифицирани малцинства във въпросника са включени още четири (китайци, руснаци, араби и вьетнамци). На сегашното преброяване за пръв път се дава възможност да се декларира и двойна национална обвързаност – което е особено благоприятно за потомците на смесени бракове, например.

Националната принадлежност може да бъде отбелязана в 34 и 35 въпрос от преброителната карта. Преброителната карта е преведена и на езика на малцинствата, в това

капачката на преброителната карта. Преброителната карта е преведена и на езика на малцинствата, в това

принадлежност, майчиния език, религията, здравословното състояние – е по желание. Попълването на преброителните карти е анонимно. Името и адреса на анкетираните не се попълват в картата.

България и Унгария

На високо равнище

Президентът на Република Унгария Пал Шмит беше на тридневно посещение в България по покана на българския президент Георги Първанов. По време на посещението двамата президенти се срещнаха. Пал Шмит изрази позицията на Унгария в подкрепа на България и

Румъния, които по неговите думи са в състояние да бъдат част от шенгенското пространство.

Президентът Георги Първанов отдели внимание на темата за българското малцинство, живеещо в Унгария. Георги Първанов отбеляза като особено важен факта, че българската общност е сред 13-те признати официално малцинства в Унгария и политиката на унгарската държава към него отговаря на модерните стандарти в това отношение.

В официалната делегация на президента Шмит бе включен и председателят на Българското републи-

канско самоуправление д-р Данчо Мусев. В рамките на тридневната програма той се срещна с министри, парламентарни представители, бизнесмени и ректори на университети, пред които лобира в интерес на българската общност в Унгария. Представителите на унгарския бизнес, придружаващи президента Пал Шмит, очакват да намерят своите партньори в България с цел подобряване на сътрудничеството в икономическата област и увеличаване на унгарските инвестиции, които към момента възлизат на 1,3 млрд. евро.

Bulgária - Magyarország

Magas szinten

Schmitt Pál köztársasági elnök Georgi Parvanov bolgár államfő meghívására háromnapos hivatalos látogatást tett Bulgáriában. Bulgária tisztas erőfeszítéseket tett a schengeni tagság elérése érdekében, és Magyarország reméli, hogy erre hamarosan sor kerül - jelentette ki Schmitt Pál köztársasági elnök Georgi Parvanov bolgár államfővel folytatott megbeszélése után Szófiában.

A Bolgár Köztársasági Elnöki Hivatal Címertermében közösen tartott sajtótájékoztatón Schmitt Pál hang-

súlyozta: a Közös Agrárpolitika (KAP) illetve az Európai Unió kohéziós politikájának fenntartása a két ország közös európai érdeke.

Georgi Parvanov bolgár államfő megköszönte Magyarországnak az európai integrációs folyamatban illetve a NATO-tagság elérésében nyújtott segítséget. Parvanov köszönetét fejezte ki továbbá a Magyarországon élő bolgár kisebbség támogatásáért. Schmitt Pál köztársasági elnök hivatalos delegációjának tagja volt dr. Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke is, aki a háromnapos látogatás alatt miniszte-

rekkel, országgyűlési képviselőkkel, üzletemberekkel és egyetemi rektorokkal is találkozott, akiknél a magyarországi bolgár közösség érdekében lobbizott.

A köztársasági elnököt elkísérő magyar üzletemberek remélik, hogy partnereket találnak Bulgáriában, javítva ezzel a gazdasági együttműködést és növelve a magyar beruházások értékét, amelyek jelenleg 1,3 milliárd Eurót tesznek ki.

Първият звънец 2011

Първият звънец удари в Българското училище за роден език. То отвори своите врати на 10 септември, когато бе тържествено открита новата учебна година.

Празникът се състоя в сградата на улица „Байза“ 44.

След закриването на БУСЕУ „Христо Ботев“, Българското училище за роден език остава единственото учебно заведение, в което децата могат да учат роден език и култура. Това е голяма отговорност и Българското републиканско самоуправление полага всички усилия да създаде условия за добро усвояване на езика и привързване към българската култура.

Най-напред седмината първокласници бяха приети в голямото училищно семейство и по-големите ученици им завързаха вратовръзки. Бендегуз Агарди издекламира стихотворението „Да си първокласник, то не е шега“. Тържеството беше приветствано от д-р Данчо Мусев, председател на БРС. Беше представена и новата учителка Мария Стоилова.

Актрисата Габриела Хаджикостова прочете откъс от „Приключенията на Лиско“ от Борис Априлов и раздаде на учениците сборника за деца „Череша с алени сърца“, издание на Българското републиканско самоуправление.

Като знак за приемственост със старото българско училище Катя Шебецен изпя „Марш на българското училище“, създаден

по случай 60-годишнината от основаването на училище „Христо Ботев“ през 1978 г.

Тържеството завърши със стихотворение за училищния

звънец, което каза ученикът от четвърти клас Даниел Фьолди. Накрая той даде със звънеца знак за началото на учебната година. Първокласниците тръгнаха към класната стая, а родители и деца още дълго разговаряха в красивото фоайе на училищната сграда.

Becszengetés 2011

Becszengettek a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskolában. A tanévnyitó ünnepségre szeptember 10-én került sor a Bajza u. 44. szám alatti épület első emeleti aulájában.

A Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium bezárása után a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola maradt az egyetlen tanintézmény, ahol a gyerekek elsajátíthatják a bolgár nyelvet és kultúrát. Ez nagy felelősség, és a Bolgár Országos Önkormányzat mindent meg is tesz azért, hogy megfelelő feltételeket teremtsen az oktatáshoz.

Először a hét elsőst fogadta be a nagy iskolai család, a nagyobbak fel-

kötötték rájuk a nyakkendőket, majd Agárdi Bendegúz szavalt bolgár nyelven. Az ünnepséget köszöntötte dr. Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke, aki bemutatta az új tanárnőt, Maria Sztoilovát.

Hadzsikosztova Gabriella színművész részleteket olvasott fel Borisz Aprilov Liszko kalandjai című meséjéből, majd szétosztotta a diákoknak a Piros szívű cseresznyefa című mesegyűjteményt, amely a Bolgár Országos Önkormányzat kiadványa.

A megszünt bolgár iskolával való folytatóság jegyében Sebestyén Katja elénekelt a Bolgár Iskola indulóját, amely 1978-ban született a

Hriszto Botev iskola alapításának 60. évfordulója alkalmából.

Az ünnepség végén a negyedikes Földi Dániel elszavalt egy verset az iskolai csengőről, majd jelet adott a csengővel a tanév megnyitására. Az elsősök elindultak az osztályterem felé, a többi gyerek és a szülei pedig még sokáig beszélgettek a szép aulában.

Néhány nappal később, szeptember 15-én volt az első tanítási nap Halásztelken, ahol hat gyerek folytatja a tanulmányait a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola kihelyezett tagozatán. A csoportot Kusev Nikola és Kuseva Cvetanka fogadta a Halásztelki Bolgár

Няколко дни по-късно, на 15 септември, се състоя и първият учебен ден в Халастелек, където шест деца продължават занятията си по български език. Групата бе посрещната от Никола и Цветанка Кушеви (от Българското самоуправление в Халастелек), които пожелаха успех на учениците и плиснаха менче с вода пред тях по стара традиция. Трябва да се отбележи, че училището започна учебните занятия при повишен интерес и с по-голям брой ученици. Броят на групите се увеличи от 5 на 6. „За съжаление,

не винаги можем да отговорим на многобройните желания на родители и деца, твърде разнообразни по възраст и стипин на владеене на езика, както и с ограничено свободно време – заяви директорът на училището Светла Кюсева. – Имаме желание обаче да разкрием групи за най-малките, възможно най-близо до местоживеенето, защото резултатите са най-добри, когато се започне от ранна възраст и усвояването на знанията и уменията е системно.”

1%

Фондация Про скола булгарика благодари на всички дарители, които са заделили 760 000 форинта от своите данъци за 2010 година.

Средствата от предишната година, на стойност 529 554 форинта, бяха изразходени за:

Учебна екскурзия в Кишкъръош – посещение паметника на Иван Вазов с ученици и родители от Българското училище за роден език
Закупуване на 4 компютъра за целите на Българското училище за роден език

Подкрепа на Българската а двуезична малцинствена детска градина
Бъдете и в бъдеще наши дарители!
Данъчен номер на Фондацията: 18066184-1-42

1%

Önkormányzat nevében, és sok sikert kívántak a diákoknak a tanévre. Örömteli tény, hogy az iskola fokozott érdeklődés mellett és nagyobb tanulólétszámmal kezdte meg a foglalkozásait. Az eddig 5 csoport helyett már 6 csoportban tanulnak a gyerekek. „Sajnos nem mindig tudjuk kielégíteni a szülők és a különböző életkorú és nyelvtudású gyerekek összes igényét – mondta Kjoszeva Svetla, az iskola igazgatója. – Arra törekszünk, hogy a legkisebbeknek a lakóhelyükhöz közel tudjunk csoportot indítani, mert akkor lehet a legjobb eredményt elérni, ha kiskorban kezdik el a nyelvtanulást”.

Dacsev Ilija rajza

A Pro Schola Bulgarica Alapítvány köszöni mindenkinek, aki adója 1%-val támogatta az Alapítványt, amely a 2010. évi felajánlásokból 760 000 Ft-ot kapott.

A 2009. évi felajánlásokból befolyt 529 554 Ft-ot a következőkre költöttük: Tanulmányi kirándulás Kiskörösre a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi iskola diákjai és szülei számára
4 számítógép vásárlása a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi iskolának

A Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda támogatása
Köszönjük, hogy nekünk ajánlották fel adójuk 1%-át!

Az Alapítvány adószáma: 18066184-1-42

Фертъод танцува

От 22 до 28 юни т.г. се проведе традиционният танцов лагер на танцов състав „Янтра” във Фертъод. Той завърши с обичан и очакван от местните жители концерт, на който младите танцьори отново повдигнаха градус на настроението. Всяка година все повече местни хора се хващат на българското хоро, а стъпките им в нелесните български танци стават все по-уверени. В края на напрегнатата ла-

герна програма „Янтра” изнесе два концерта: във Фертъод и в Хедкьо. Делничните дни на танцьорите и техните ръководители Данчо Мусев и Анна Салаи преминаха напрегнато в изучаване на новия танц, поставен от хореографа Камен Иванов, с който готвят изненада за своите почитатели на юбилейния концерт на „Янтра” през месец ноември, когато ще бъде отбелязана 15-годишнината от основаването на състава.

Както винаги, концертите бяха осъществени под акомпанимента на формация „Право”, която редовно придружава „Янтра” при концертните ѝ изяви и на репетиция.

В лагера взеха участие близо 80 души, които изпълниха двора в фертъодската къща на председателя на българското самоуправление в Шопрон Димитър Иринков, посрещнал за пореден път младите танцьори като свои гости.

Ден на семейството в Дебрецен

За българите в Дебрецен и за техните приятели в добра традиция се превръщат есенните срещи на открито. След летните отпуски те се събират на почерпка и на размисъл. Разказват за видяно и преживяно, споделят грижи, решават проблеми и кроят планове за задаващата се година. Съвсем непосредствено, приятелски, като едно голямо семейство, което през март се обогати с нов човек: Миа.

Венета Янкова

Лектор по български език и култура в Дебреценския университет

Fertőd táncol

Június 22. és 28. között került megrendezésre Fertődön a Bolgár Ifjúsági Egyesület anyanyelvi, népismereti és ifjúsági tábora, amely idén is a helyiek által nagyon várt koncerttel ért véget. A Jantra táncosai színvonalas műsorukkal nagyon jó hangulatot teremtettek, a közös horóba évről-évre egyre többen kapcsolódnak be a helybeliek közül. A tábor sűrű programja után a táncosok fertődön kívül a közeli Hegykőn is felléptek.

A táncosok és vezetőik, Muszev Dancso és Szalay Anna programja a táborban feszített tempóban telt – új táncot tanultak Kamen Ivanov koreográfustól, amellyel novemberben a 15

éves jubileumi koncertjükön szeretnék meglepni a közönséget.

A hagyományokhoz híven a Jantra táncegyüttes mindkét fellépését a Pravo zenekar kísérte.

A táborban közel 80-an voltak, akik megtöltötték Irinkov Mihály, a Soproni Bolgár Önkormányzat elnöke fertődi házának kertjét, aki ismét meghívta a táborlakókat egy jó hangulatú összejövetelre.

A család napja Debrecenben

A debreceni bolgárok és barátaik számára már hagyománnyá vált az őszi szabadtéri találkozó. A nyári szabadság után összegyűlnek egy kis beszélgetésre és falatozásra. Elmesélik egymásnak az élményeiket, megbeszélik gondjaikat, és terveket szőnek az elkövetkező évre. Közvetlenül, barátian, mint egy nagy család, amely márciusban új taggal gazdagodott: Miával.

Veneta Jankova

a Debreceni Tudományegyetem bolgár lektora

Смолян и Кишпещ – отново заедно

За осма поредна година на посещение в Смолян бе делегация от побратименият на Смолян унгарски град- Кишпещ. Гостите бяха водени от заместник-кмета на XIX район на Будапеща Дьорд Винце и председателя на българското самоуправление в района Йордан Титюнков. С официалните гости бяха и представители на унгарската община, както и оркестър „Миклош Коня“, който изнесе концерт пред паметникът на Орфей и Родопа. По традиция унгарските гости бяха посрещнати в община Смолян, като домакини бяха кметът Дора Янкова, заместник-кметът Костадин Василев, секретарят Петър Харацинов, директорът на дирекция „Хуманитарни и социални дейности“ в общината Христо Георгиев и др. Унгарска културна вечер се проведе до паметника на „Орфей и Родопа“

в центъра на града. Инициативата за провеждането на културната програма е на българската културна общност в Кишпещ и побратимената на Смолян унгарска община. За провеждането на културната програма пристига и заместник-кметът на община Кишпещ Дьорд Винчек. В културната програма взе участие оркестър „Миклош Коня“ – професионален оркестър с богат опит от турнета в Америка и Европа. Неговият репертоар включва ромска, класическа и оперетна музика.

След концерта Валя Балканска поздрави солистите за изпълненията и им пожела успех. На концерта присъства кметицата Дора Янкова, която първа си купи диск с виртуозните изпълнения на оркестъра.

Сътрудничеството между Смолян и Кишпещ бележи своето нача-

ло от 2004 год. То се развива се в няколко основни направления – младежки и културен обмен, състезания по гражданска защита и противопожарна охрана и съвместни партньорски проекти в тези сфери.

Младежкия обмен се осъществява на базата на партньорства между различни институции: отделни дирекции на община Смолян и Кишпещ, български и унгарски училища, дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, дирекция „Гражданска защита“, клуб „Хоро“ и др. Общият брой на младежите от община Смолян, участвали в обмена и състезанията по гражданска защита и противопожарна охрана в периода 2005-2010 г. е 112 души. Същият е броят на младежите от Кишпещ, посетили гр. Смолян.

Kispest Szmoljanban

Kispest és Szmoljan 8 éve testvérvárosok. Az azóta eltelt időszakban sokszor látogattak delegációk egymás városába. Augusztusban a kispestiek volt a sor – Vinczek György alpolgármester vezetésével háromnapos látogatásra érkezett Szmoljanba egy kispesti küldöttség, amelynek Tyutyunkov Jordan, a XIX. kerületi Bolgár Önkormányzat elnöke is tagja volt.

A küldöttséget Dora Jankova, Szmoljan polgármestere, Kosztadin Vaszilev alpolgármester és Petar Haradinov jegyző fogadta. A kispestiek ez alkal-

lommal egy meglepetéssel is kedveskedtek vendéglátóiknak – elhozták Szmoljanba a Kónya Miklós zenekarát és Sándor Szilvia énekesnőt.

A magyar kulturális este egy Szmoljan központjában fekvő téren került sor. A szép számban összegyűlt közönség előtt a zenekar, amely számos európai országban és Amerikában is vendégszerepelt, nagy sikerű koncertet adott. Sándor Szilvia énekesnő operettáriákat adott elő, amivel vastapsra készítette az egybegyűlteket, sőt a koncert után Valja Balkanszka népdalénekesnő vírággal köszöntötte őt.

Kispest és Szmoljan együttműködése 2004-ben kezdődött. Azóta minden évben ifjúsági és kulturális csereprogramok, katasztrófavédelmi versenyek és közös projektek kerülnek lebonyolításra. 2005 és 2010 között 112 szmoljani diáknak nyílt lehetősége, hogy ezekre a programokra Kispestre látogasson, és ugyanennyi kispesti diák járt Szmoljanban.

Отново в Равда

„Нали и догодина ще има Равда?” С този колеблив въпрос се сбогуваха миналата година децата с нас и помежду си. Благодарение на нашите спомоществатели, тази година отново организирахме езиковия лагер в Равда, който вече може да се нарече традиционен. Там ни посрещнаха яркото слънце и добре познатото, красиво и топло море. Успяхме да посетим много прекрасни места със „собствен” автобус: няколко пъти посетихме и се скитахме из любимия на всички ни град-музей Несебър, перлата на българското Черноморие, бързо развиващото се Поморие и столицата на южното Черноморие – Бургас. В Поморие, в храма „Св. Георги” станяхме свидетели на празничните мигове на едно православно

кръщение, купихме си „изработени по специална технология” икони, след което наблюдавахме как се добива „бялото злато” – т.е. солта, процеса на изпаряването на водата и отделянето на солта. Посетихме пристанището на Бургас и красиво обновената Морска градина, монументалните пясъчни статуи. Тази година темата беше сцени от игрални филми. Децата се радваха на добре познатите филмови герои и се фотографираха с тях. Времето беше благоприятно за къпане, слънчеви бани, забавления, но и така оставаше достатъчно енергия за учене на езика. Участниците в часовете по български език съвместно се готвеха за занятията на следващия ден, помагаша си в усвояването на новонаучените думи и изрази. Следобедите и вечерите бяха ангажирани и с други интересни занимания:

Състезания по групи: Активити, Кой какво знае? (по стаи), Състезание за най-красива фризура и най-хубав крак.

Индивидуални състезания: Рисунки на тема: 1) България, 2) Морето. Последна спирка в нашата екскурзия беше Мелико Търново, където прекарахме една вечер в прекрасното разположение хотел „Интер” на брега на Янтра. Най-хубавите моменти от фолклорния фестивал бяха потопени от дъжда, ала добротото ни настроение не успя да сподави дори и дъждът.

леля Милка и леля Марика

Újra a ravdai táborban !

„Ugye lesz jövőre is Ravda?” Ezzel a kétségbeesett kérdéssel búcsúztak a gyerekek a múlt évben tőlünk és egymástól. Hála támogatóinknak, az idén is megszervezhettük a már hagyományosnak mondható ravdai nyelvi tábort. Verőfényes napsütés és a már jól ismert, szép, kristálytisza, meleg vízű tenger fogadott minket. A „saját” buszunkkal több gyönyörű helyre is eljuthattunk: több alkalommal meglátogattuk és bebarangoltuk mindannyiunk kedvencét, a bolgár tengerpart gyöngyszemét, a műemlékek városát, Neszebárt, a gyors fejlődésnek indult Pomoriet, s a déli tengerpart fővárosát, Burgaszt. Pomorieben, a Szent György-temp-

lomban láthattuk egy pravoszláv szokás szerinti keresztelő ünnepélyes pillanatait, vásárolhattunk a sajátos technikával festett ikonokból, majd megnéztük a „fehér arany”, vagyis a só keletkezését, a sópárlás folyamatát a helyszínen. Meglátogattuk Burgasz kikötőjét, és a sétányon a csodálatos park látványosságát, a monumentális méretű homokból készült szobrokat. Az alkotások idej témái: a mozifilmekből vett jelenségek megjelenítése. A gyerekek örömmel fogadták (és fényképezkedtek is előttük) a filmekből ismert figurákat. Az idő kedvezett a fürdésnek, napozásnak, szórakozásnak, de még mindig maradt elegendő energiánk a nyelv-

tanulásra is. A bolgár nyelvi órákon résztvevők lelkiismeretesen készültek a másnapi foglalkozásokra, lelkesen kérdezték egymástól a már tanult szavakat és kifejezéseket. Egyéb érdekes tevékenységek töltötték ki délutánjainkat és estéinket:

Kirándulásunk utolsó állomásán, Veliko Tirnovóban töltöttünk egy éjszakát a csodálatos fekvésű Interhotelben a Jantra partján. A háromnapos folklór-fesztivál legszebb pillanatait ugyan elmosta az eső, de a jó kedvünket még az esős idő sem tudta letörni.

Milka néni és Marika néni

Празник в Дунахараста

Рисунка: Илия Дачев

През погледа на детето:

В летния лагер през 2011.та, както и в предишните години, натрупахме нов опит и преживявания.

При това не само опит, а и знание, тъй като научихме повече от 100 български думи.

Ходихме на екскурзии в Равда, Несебър, Бургас, Поморие, на разходка с кораб и естествено във Велико Търново.

Имахме възможност да участваме в много конкурси: за най-хубав крак (за момчетата), мис Коса (за момичетата, състезание по рисуване и „Кой какво знае?“

Така че и тази година лагерът бе изпълнен с преживявания.

Давид Варга

Мнението на стая 201

Прекарахме две наистина прекрасни седмици в България. Мълнахем се с прекрасни преживявания: многото къпане, романтичните вечерни разходки, танци, екскурзия с корабче ще ни останат вечен спомен.

В България бяхме отседнали в Равда, но ходихме и до Несебър, Поморие, посетихме Бургас, а последната нощ прекарахме във Велико Търново.

В Бургас видяхме изложба на пясъчни фигури, в Поморие видяхме как се прави сол и присъствахме на едно българско кръщение.

Имаше деца, които бяха за първи път, но всички се радвахме, че има и нови лица, че ще опознаем нови хора.

Надяваме се, че и през следващите години ще имаме възможност да летуваме в тази хубава страна.

С благодарност: Естер Пинтер, Доминика Тихова, Дора Опауски и Лаура Велчев

Българското самоуправление в Дунахараста за пореден път събра българите от района на голям есенен празник на 18 септември, неделя. На обичайното място край езерото в покрайнините на града се събраха българи и техните приятели. Очакваше ги богата програма с участието на танцовите състави „Янтра“ и „Мартеница“, както и оркестър „Право“. Празникът бе разнообразен с участието и на немски танцов състав, и изпълнения на певец от театър „Оперет“.

Не остана неопитана и българската кухня, която дългогодишните посетители на ежегодния празник вече познават. Всички познават и немския председател Петър Байчев, който е душата на цялото събитие. И тази година хубавото време превърна деня в един прекрасен ден за семеен отдих и почивка.

Bolgár nap Dunaharaszttiban

Gyerek szemmel:

A 2011-es nyári táborban, ugyanúgy, mint az utóbbi években, új tapasztalatokat és élményeket szereztünk.

És nem csak tapasztalatot, hanem tudást is, mivel mi 100-nál is több bolgár szót tanulhattunk.

Voltunk kirándulni Ravdán, Neszebárbán, Burgaszban, Pomorieban, voltunk hajókézni és természetesen Veliko Tirnovóban is.

Ismét sok versenyen lehetett részt venni: „láb“ szépségverseny (fiúknak), „haj“ szépségverseny (lányoknak), rajzverseny és a „Ki mit tud?“

Szóval az ez évi tábor is élményteli volt.

Varga Dávid

A 201-es szoba

Igazán kellemes két hetet töltöttünk Bulgáriában. Sok jó élménnyel térhettünk haza: a rengeteg fürdés, az esti hangulatos séták, táncok, a hajókirándulás örök emlékként élnek bennünk.

Bulgárián belül Ravdán szálltunk meg, de átmentünk Neszebárba, Pomoriébe, ellátogattunk Burgaszba, és az utolsó éjszakát Tirnovóban töltöttük.

Burgaszban a homokból készült szobrokban gyönyörködhattunk, Pomoriében a só előállítását néztük meg, és részesei lehettünk egy bolgár keresztelőnek.

Köszöni:

Pintér Eszter, Tihova Dominika, Opauszki Dóra és Velcsev Laura

A hagyományokhoz híven Dunaharaszttiban idén is megrendezésre került a bolgár nap.

Szeptember 18-án a Horgásztó mellett csodálatos idő várta a vendégeket, akik szép számban gyűltek össze. A műsorban felléptek a helyi német hagyományőrző csoportok, az Operettszínház művésze, a Martenica és a Jantra táncegyüttes, valamint a Pravo zenekar.

A Dunaharaszti Bolgár Önkormányzat, amelynek elnöke a fáradhatatlan Bajcsev Péter, idén is finom ételekkel és italokkal vendégelte meg az egybegyűlteket.

Кой кой е на предстоящите избори

Кой кой е на предстоящите избори
Кой ще спечели надпреварата ще стане ясно на 23 или на 30 октомври

Общо 36 души претендират да бъдат начело на България, в ролята си на президент и вицепрезидент през следващите четири години. Кой ще спечели надпреварата ще стане ясно на 23 или 30 октомври.

ГЕРБ

Росен Плевнелиев и Маргарита Попова. Плевнелиев е роден на 14 май 1964 г. На 27 юли 2009 г. бе избран за министър на регионалното развитие и благоустройство в правителството на ГЕРБ с премиер Бойко Борисов. Маргарита Попова е родена на 15 май 1956 г. От 27 юли 2009 г. тя е министър на правосъдието в правителството на ГЕРБ.

БСП

Ивайло Калфин и Стефан Данаилов. Ивайло Калфин е роден на 30 май 1964 г. От 2001 г. е препо-

давател, бил е вицепремиер и министър на външните работи (2005 - 2009). Стефан Данаилов е роден на 9 декември 1942 г. По професия актьор, той бе министър на културата в периода 16 август 2005-27 юли 2009.

АТАКА

Волен Сидеров и Павел Шопов. Сидеров е роден на 19 април 1956 г. Той е лидер на партията. Депутат е в 41-ото Народно събрание. Шопов е роден на 13 септември 1955 г. Той е сред учредителите на 17 април 2005 г. на "Атака" и също е депутат. **"Ред, законност и справедливост"**
Атанас Семов и Поля Станчева. Семов е роден на 23 март 1970 г. Депутат в 41-ото Народно събрание. Поля Станчева е родена на 22 юли 1961 г. Била е генерален директор на БНР (2001- 2007) и общински съветник в Столичния общински съвет от партия ГЕРБ през последните четири години.

"Съюз на десните сили - СДС, Обединени земеделци, Демократическа партия, Движение "Гергьовден", Съюз на свободните демократи (ССД), Български демократичен съюз (БДС) "Радикали", Български демократичен форум (БДФ)" издигнаха **Румен Христов и Емануил Йорданов.** Христов е роден на 27 декември 1955 г. От 2002 г. е управител и собственик на частна консултантска компания и търговски дружества. Йорданов е роден на 10 август 1960 г. Беше министър на вътрешните работи в правителството на ОДС с премиер Иван Костов, зам.- председател на СДС, а след това се върна към професията си на адвокат.

Меглена Кунева и Любомир Христов са кандидати за президент и вицепрезидент, издигнати от инициативен комитет. Кунева е родена на 22 юни 1957 г. Беше еврокомисар, от 2010 г. е политически съветник на еврокомисаря по транспорта и на зам.- председателя на Европейската комисия по дигитална икономика. Христов е роден на 3 май 1955 г. От 2004 г. до момента е председател на Управителния съвет на неправителственото сдружение

"Институт на дипломираните финансови консултанти".

ВМРО - Българско национално движение

Красимир Каракачанов и Даниела Симидчиева. Каракачанов е роден е на 29 март 1965 г. Депутат в 38-ото и в 40-ото Народно събрание. Даниела Симидчиева-Димитрова е родена на 2 май 1960 г. Директор е на Центъра за професионално обучение към Българската стопанска камара. Председател е на МЕНСА-България.

Алексей Петров и доц. Николай Георгиев.

Петров е роден на 23 април 1962 г. Бивша "барета" и агент на бившата Държавна сигурност, обвинен за шеф на престъпната банда "Октопод". Предстои му съдебен процес. Георгиев е роден на 6 ноември 1953 г. Доцент е по технически науки, бил е военен аташе във Франция (2004-2007).

Андрей Чобанов и Ангел Мирчев

са издигнати от Българската демократична общност. Чобанов е роден на 1 юни 1967 г., занимава се с художествена фотография. Мирчев е роден на 11 октомври 1931 г. За участие в конспиративна младежка група за съпротива срещу комунизма през 1951 г. е осъден на 8 г., които излежава в Пазарджишкият затвор.

Венцислав Йосифов и Емилиан

Димитров са издигнати от инициативен комитет. Йосифов е роден на 7 февруари 1947 г. Бил е шеф на фалиралата Първа частна банка. Димитров е роден на 22 януари 1948 г. Занимава се с частен бизнес. Бил е агент на бившата Държавна сигурност преди 1990 г. и на тайните служби след това.

Димитър Куцаров и Камелия Тодорова.

Куцаров е роден е на 23 май 1958 г. Работил е като частен детектив. Камелия Тодорова е родена на 21 януари 1954 г. Тя е популярна джаз певица.

Единната народна партия издигна

Мария Капон и Николай Кисъев. Тя е родена на 8 април 1969 г. Председател на Единната народна

партия от нейното учредяване на 16 февруари 2008 г. Кисьов е роден на 13 март 1959 г. Работил е в армията и в Министерството на отбраната.

Николай Василев и Владимир Савов. Проф. Василев е роден на 21 юни 1946 г. Беше вицепремиер и министър на образованието и науката в правителството на СДС с премиер Филип Димитров (8 ноември 1991-30 декември 1992).

Савов е роден на 17 април 1954 г. От 20 години е издател на видинския вестник "Ние".

Българския земеделски народен съюз

Николай Ненчев и Жеко Иванов. Ненчев е роден на 11 август 1966 г. От 6 декември 2008 г. е главен секретар на партия БЗНС. Иванов е роден на 4 май 1939 г. Депутат в 38-то Народно събрание (1997-2001).

Павел Чернев и Анелия Делчева са издигнати от Партия за хората от народа. Той е роден на 10 юли 1969 г. Съучредител и секретар е на партия "Партия за хората от народа" от 11 юли 2010 г. Делчева е родена на 16 юли 1969 г. Работи като журналист на свободна практика.

Националното движение "Единство" издигна Сали Шабан Ибрям и Валентина Гоцева. Той е роден

на 13 декември 1945 г. Доцент е на Московската славянска академия. Бил е втори секретар в посолството на България в Русия, кмет на Момчилград (16 октомври 1999-2003). Гоцева е родена на 20 май 1962 г.

Светослав Витков и Венцислав Мицов са кандидати, издигнати от инициативен комитет. Витков е роден на 26 януари 1971 г. Вока-

лист е на групата "Светльо & The Legends". Има издадени три книги. Бил е и телевизионен водещ. Мицов е роден на 18 април 1971 г. Член е на Съюза на българските композитори.

Национален фронт за спасение на България издигна **Стефан Солаков и Галина Асенова Василева.**

Солаков е журналист, работил в БТА и в различни телевизии. Роден е на 16 декември 1942 г. Бил е щатен служител на бившата Държавна сигурност. Василева е родена на 11 януари 1957 г. Преподава актьорско майсторство в читалище "Христо Смирненски" в София.

По решение на Столичния съд „Български вестни“ прави следното изявление:

„В ноемврийския брой от 2010 г. на 12-13 стр. на вестника създадохме погрешно впечатление, че когато на 22 октомври 2010 г. митрополита, а по-късно архимандрита и отец Танчо са пристигнали, за да подготвят съвместната служба заедно отец Мамаков и предаването на църквата и свещеническото жилище, отец Мамаков съзнателно не се е явил на срещата.

Неоснователно съобщихме, че отец Мамаков не е допуснал членовете на Църковното настоятелство да влязат най-напред в църквата, а след това и в параклиса.

В действителност отец Мамаков е бил болен на легло от 21 октомври 2010 г. до 22 ноември 2010 г.”

А Fővárosi Bíróság döntése alapján, a következő helyreigazítást közöljük:

„Lapunk 2010. novemberi számában a 12-13. oldalon azt a hamis látszatot keltettük, hogy amikor 2010. 10. 22-én a metropolita, majd az archimandrita és Tancso atya megérkeztek, hogy előkészítsék Mamakov atyával közös istentiszteletet és a templom, paplak átadását, a találkozóon Mamakov atya szándékosan nem jelent volna meg. Megalapozatlanul híreszteltük, hogy Mamakov atya először a templomba, utána a parókiára nem engedte be az Egyházbizottság tagjait.

A valóságban Mamakov atya 2010. 10. 21-től 2010. 11. 22-ig fekvő-beteg volt.”

Празниците през октомври

Петковден
(14 октомври)

Този ден църквата посвещава на Преподобна Параскева или Петка Българска, която според житието е родена през XIII в. в семейството на българи в тракийския град Епиват, разположен на Мраморно море. След като нейните родители починали, светицата раздала имуществото си на бедните и се посветила на Бога в малък храм в Иракли. След пет години отишла да се поклони на гроба Господен в Палестина и след това се заселила в Йорданската пустиня. В преклонна възраст се завърнала в родния си град, където починала. По време на царуването си Иван Асен II пренесъл нейните мощи в старопрестолния Търновград. Това станало през 1238 година. След като българската столица била завладяна от турците, реликвите на Св. Петка Търновска били отнесени във Видин, а по-късно в Белград. Днес нейните мощи почиват в румънския град Яш.

Петковден е един от големите

народни празници, с които българите отбелязват завършека на лятото и началото на зимата. На този ден стопаните започват да се разплащат с наетите за летния сезон работници - ратаи, овчари и надничари. Обикновено на Петковден става и заплождането на домашните животни, известно сред народа като "мърлене" или "овча сватба". Докато трае заплождането, жените не бива да похващат никаква работа - да не плетат и не шият, не перат и не месят тесто, за да се роди читав и пъргав добитък. Със същата цел след оплождането на овцете те изпичат пресни пикти, които раздават помежду си из махалата.

С Петковден започват семейно-родовите чествания, които в различните български земи се наричат "Светец", "Светого", "Служба", "Оброк", "Слава", "Запис", "Наместник" или "Черкуване". Ето защо нашият народ казва, че "Св. Петка повежда празниците и службите". До семейно-родовия каменен оброк задължително се коли курбан - обикновено мъжко животно с бял цвят, което се опява от свещеник. Жените приготвят специални големи обредни хлябове, наричани най-често "Св. Петка", "светец" или "боговица". Около празничната трапеза се събира целият род. Тези чествания са посветени на митичния семеен покровител, който българите осмислят като смок и когото наричат "стопан", "сайбия", "змия-домошарка" или "въртикъща", а също и на родовия светец, който пази и покровителства домочадието, имота и стоката. В Странджа този покровител се назовава "Свети Наместник" - определение, което най-точно показва симбиозата между езически и християнски представи.

В земите на Тракия около Петковден са съсредоточени най-масовите есенни женски жертвоприношения, познати като "Кокоша черква", "Кокошкин курбан", "Божи дух", "За лешино здраве" или "Наместник". Те се изпълняват в понеделник и по-често в събота непосредствено преди Петковден или след това до Архангеловден.

Във всички български земи Пет-

ковден поставя началото на един двадесетдневен отрязък от време, изпълнен с множество забрани от магическо естество. През този период, който се смята за опасен и вредоносен, жените не бива да работят с вълна. Те не бива да кроят и шият дрехи за мъжете си, защото в противен случай стадата и овчарите ще бъдат нападнати от вълци. Ако мъж облече дреха, кроена или шита през тези дни, след неговата смърт душата му се превръща във вампир или върколак.

В народния култ към светицата са съхранени много предхристиянски вярвания и представи, свързани с главното езическо женско

божество на траки и славяни.

Димитровден

(26 октомври)

Народният празник в чест на Св. Великомъченик Димитрий Солунски е известен още като "Митровден" или "Разпус". Великомъченик Димитър е роден през III в. Баща му бил градоначалник на гр. Солун. След неговата смърт император Максимиан Херкул възложил същия пост на сина му. Димитър бил приет от гражданите на Солун с голяма почит и радост. Като управител на града той започнал открито да изповядва и слави християнската вяра. Заради това е хвърлен в тъмница и по-късно убит с копие на 26 октомври от езичниците на император Галерии. Убит бил и неговият сподвижник Нестор, комуто християнската църква отрежда празник на следващия ден.

За българите и за тяхната целогодишна трудова дейност Дими-

тровден е празник с особено значение. Това е така, защото в цялата балканска историко-етнографска област годината се дели на два основни сезона - зимен и летен. Това деление се осъществява от двойката празници Димитровден и Гергьовден. Народната пословица гласи: "Св. Димитър носи зимата, а Св. Георги - лятото". Една приказка представя двамата светци като братя-близнаци. Св. Димитър е първородният. Той язди на червен кон и е господар на зимата. Според поверието от бялата брада на светеца се изсипват първите снежинки. "Доиде ли Димитровден, идва и снегът" казват българите. Затова на този ден стопаните прибират ралата си на сухо под стрехите и подреждат дървата си за огрев.

В старопланинския район стопаните следят на Димитровден "полезника", т. е. госта, който пръв ще прекрачи прага на къщата. Ако той е добър и имотен човек, вярват, че идващата година ще е здрава и изобилна. Ако срещу празника месечината е пълна, вярват, че пчелите ще се роят и кошерите ще се пълнят с мед. Често на Димитровден се организират общоселски сборове с курбани и веселби, с които стопаните отбелязват тържествено завършека на лятото и на земеделската и животновъдна година. Обикновено от Петковден и Димитровден започват годежите и сватбите. На мегдана момите извиват "сгядно хоро" пред погледите на ергените и техните родители. Така възрастните избират своите бъдещи снахи.

Св. Нестор

Мишинден (27 октомври)

Денят след Димитровден е известен сред българите като "Мишкин празник", "Митляци", "Пуганци" или "Пуганшляко" ("поганец" означава "езичник" и е табуирано название на мишката). Според преданието мишките, змиите и къртиците изскочили от разпрания корем на един езичник, когото Св. Нестор или Мистор успял да победи в битката. Друга легенда разказва, че всички тези гадини излезли от тялото на дявола, когато то се пукнало под въздействие на миризмата на тамяна. И понеже мишките са представлявали винаги напасти за дома и за стопанството - за дрехите в сандъците и за зърното в хамбарите, на тях е отреден и специален празник. Обредността през тези дни (един или три) е насочена главно към умилюване на гризачите. Жените не използват остри предмети и сечива - не режат с нож и ножица, не сечат дърва, не бодат с игли и не месят хляб, за да "не косят мишките с острите си зъби дрехите и посевиите". Навсякъде се предприемат определени магически действия за предпазване на дома от мишки. Най-старата жена замазва с кал или тор огнището и пода на зимника. Докато тя маже със затворени очи, друга жена я пита: "Какво мажеш, бабо?" Старицата отвърща: "Мажа на мишките очите, че да ослепеят и да не ядат дрехите и житото!" Диалогът се изрича три пъти. Често жените зашиват с червен вълнен конец предния и задния край на полите си. Докато шият, децата питат: "Какво шиеш, бабо?" Отговорът е: "Шия на мишките очите".

Когато през годината се навъдят много мишки и те се превърнат в реална заплаха за стопаните, във времето от Димитровден до Архангеловден населението на Странджа и Тетевенския Балкан изпълнява обичая "Мишкина сватба" За тази цел две жени-едноимки улавят една женска и една мъжка мишка. Поставят ги в кратуна, кошница или дървена гаванка. Връзват ги с връвчица и ги "стъкмиват като младоженци". Цялото село се съби-

ра "да ожени мишките". Едни стават кумове, други девери, а трети сватове. Шествието, което се придружава от музиканти, се отправя към някоя висока могила, към реката или "в дън гората". В единия случай кошницата с двете мишки се оставя на могилата или в гората с пожелание "мишките да се оженият в друго село и да не се връщат повече". В другия случай мишките се дават в реката, след като "попът ги е венчал". После се организира обща празнична трапеза, пеят се песни, играят се хора като при истинска сватба. Чрез този символичен магически акт "погребение-сватба" се цели да се предотврати опасността от гризачите.

Асен Босев. Стихотворения

Сбъркано

Тръгнал бръмбар да оре.
Трактор кацнал на бреза.
Трактор ли орал? Добре.
Брал боб бръмбар от лоза.
Рекъл: - Остави това
тичане из тази шир,
тръгвай да сечем трева
двама в онзи язовир!

Тъкмо взели да секат
от водата му трески,
долетял по пращен път
потен таралеж на ски.

Славейче пасяло в дол
и мучело му: - Ела!
Чуруликал черен вол,
Литнал на липа с крила.

Сбъркано било, така ли?
Е, тогава, който бди,
нека сили да не жали,
всичко ред да подреди!

Два шарана

Хванах онзи ден в гората
два шарана за рогата,
впрегнах ги в една каруца,
с крак единият закуца.

Кой ще сметне?

Тук задавам ви задачи,
позабъркани обаче.
Ха да видим кой ще сметне,
кой от тях ще се преметне!

Три по три,
три по три...
три по три са девет, знай се,
три по пет са осемнайсет!
Казвате, че правя грешка?
Няма грешка, има смешка!

Пет на десет раздели,
ще получиш две, нали?
Половин?
Така е, виж.
Две ще е ако сгресиш.

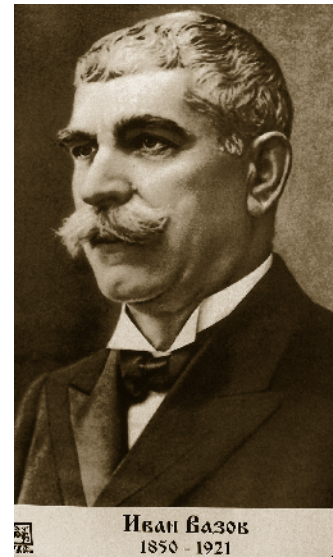
Пет по десет стават сто.
Как, невярно ли е то?

По внимателен бъди:
шест по девет извади.
Да речем,
че са пари.
Ще останат колко?
Три?
Шест от девет прави осем!...
Искам тъй да ви ядосам.
Но кажете ми тогава
пет по седем колко правят?
Браво, браво, всеки знае.
Но внимавайте накрая:
кацнали на две дръвчета
сто и четири врабчета.
Там дошъл един ловец
и умелият стрелец
гръмнал- четири убил,
от лова доволен бил.
Е, кажете от врабчетата
що остава на дръвчетата?
Сто ли?
Молим.
Аз пък с друга мисъл съм-
щом врабчетата чуят гръм,
вие извинете, но...
не остава ни едно!

Ден на народните будители

„От днеска нататък българският род история има и става народ!“
Четете да знаете, що в стари години по тез земи славни вършили деди ни,
как със много кралства имали са бран и била велика българската държава“

Иван Вазов, „Паусий“

Иван Вазов
1850 - 1921

Първи ноември е общобългарски празник на историческата памет и на националното ни самочувствие, отстоявано година след година през вековете на робство, насилия и народни страдания – дело на стоици и хиляди знайни и незнайни българи – книжовници, наставници и просветители, вдъхнали в мрака на чуждото потисничество вяра в собствените сили на народа по пътя към историческото възстановяване на българската държавност. Денят на народните будители възниква в трудното време на душевна разруха след Първата световна война. За българското общество е рухнал възрожденският идеал. За мнозина е ясна реалната заплаха от разпадане на националната ни ценностна система. В такъв момент българите избират опита на своето общество. Те се вглеждат към най-светлите имена на българското духовно минало. Търсят съприкосновение с онези, които в трудно и безперспективно време с мощта на своята мисъл са връщали равновесието и духовната стабилност на българите. В освободена от османско владичество България, както интелигенцията, така и масовият човек съзнават подвига на възрожденските писатели и революционери, които създали атмосферата и довели

българския дух до решимостта да поведе борба за държавен суверенитет. Много градове и села искат да отдадат заслужената признателност към народните будители не само като кръщават улици, читалища и училища на тяхно име. По тази причина Стоян Омарчевски, министър на народното просвещение на България, през 1922 г. внася предложение в Министерския съвет за определянето на 1 ноември за Ден на българските народни будители. (След установяването на Григорианския календар като държавен през 1916 година, Българската православна църква, поради зависимостта си от Константинополската патриаршия, не извърш-

ва поправка на църковния календар и продължава да извършва служението по Юлианския календар, според който денят 1 ноември по църковния, Юлиански календар е бил 19 октомври – Ден на Св.преподобни Йоан Рилски Чудотворец.) За първи път е честван в Пловдив през 1909 г., а от 1922 до 1945 г. е общонационален празник. Посветен е на делото на книжовниците, просветителите, борците за национално освобождение съхранили духовните ценности и морал на българската нация през вековете Сред тях са имената на : Йоасаф Бдински, Григорий Цамблак, Константин Костенечки,

Владислав Граматик, поп Пейо, Матей Граматик, св. Иван Рилски, Неофит Бозвели, братята Димитър и Константин Миладинови, Георги Стойков Раковски, Васил Левски, Христо Ботев, Иван Вазов, Стефан Караджа, Хаджи Димитър, Любен Каравелов, Добри Чинтулов и още стотици радатели за народна сваят и българско самосъзнание.

От 1945 година празникът е отменен и след дълго прекъсване, със Закона за допълнение на Кодекса на труда, приет от 36 Народно събрание, на 28 октомври 1992 г., се възобновява традицията на празника. Първи ноември официално е обявен за Ден на народните будители и неприсъствен ден за всички учебни заведения в страната. Идеята за възстановяването му е на Петър Константинов.

Този празник се чества с признателност към будителите на възрожденската епоха, но и към съвременните будители: учители, артисти, писатели, художници и още различни творци. Всяка една епоха е имала и ще има своите будители, водещи народа към просветление и самоосъзнаване. Днешните времена не са по-малко трудни за хората, които искат да запазят българското, езика и обичаите, сред разнообразието от култури и порядки.

Източник:
Информационна агенция КРОСС

Чудесата на България

Много са чудесата на България, но кои 7 обекта са избрали българите през 2011 година?

Ето най-известните от тях:

Седемте рилски езера е група езера с ледников произход, разположена в планината Рила и са между 2100 и 2500 метра надморска височина. Те са разположени стъпаловидно, а отделните езера са свързани помежду си чрез малки поточета. При преминаването на водата по тези поточета са образувани малки водоскоци и водопади. Имената на езерата отгоре надолу са Сълзата заради прозрачността на водите, Окото, което има идеална овална форма. Бъбрека има най-стръмни брегове. Близнака е най-голямото по площ езеро от Седемте рилски езера. Езерото Трилистника е с неправилна форма и невисоки брего-

ве. Най-плиткото езеро е Рибното езеро. Най-ниското от езерата е Долното езеро.

Перперикон е археологически комплекс, голямо мегалитно светилище. Предполага се, че това е прочутото в древността светилище на Дионис на тракийско. Разкопките разкриват голям скален град, чиято история започва преди хилядолетия. Върху специален олтар се извършвал винено-огнен обред и според височината на пламъците се съдело за силата на предсказанияето.

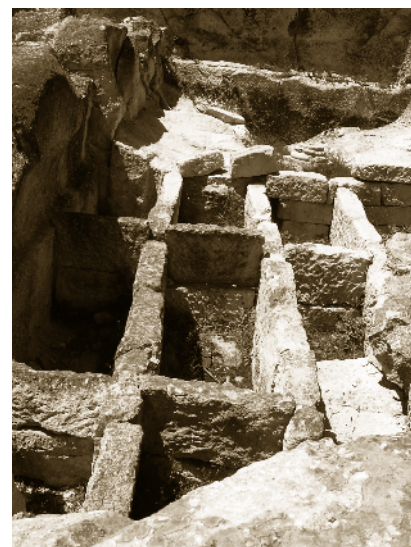
Райското пръскало или Калоферското пръскало е най-високият водопад на Балканския полуостров. Той е разположен в Стара планина под връх Ботев. Събира води от снежните преспи, разположени под върха, които образуват река Пръскалска и има височина 124,5 метра. Водопадът дава началото на приток на Бяла река

Белоградчишките скали са скални фигури, високи до 200 м, разположени близо до Белоградчик. Състоят се от три скални групи. На изток е Фалковската група, в която се включват: Момина скала, Пчелен камък, Орлов камък, Боров камък. Централната група се извисява над град Белоградчик. В нея се включват: Мислен камък, Конникът, Ма-

дона, Дервишът, Метохът, Ученичката, Адам и Ева, Велкова глава, Кукувицата. Най-западно се намират Збеговската група. Тя включва: Близнаците, Магаза, Борич.

Крушунският водопад се намира в Северна България, близо до село Крушуна, Община Летница. Известен е със своята живописност. Той е образуван от множество карстови тераси. През 13-14 век на това място се е намирала Крушунската обител на монаси-исихасти, за което свидетелстват и запазените скални ниши и килии.

"**Каменна сватба**", се намира до село Зимзелен, на няколко кило-

Избори в България

На 23 октомври 2011 г. ще се проведат избори за президент и вицепрезидент на Република България. С любезното знание и съгласие на унгарските власти, правоимащите български граждани на територията на Унгария са поканени да упражнят правото си на глас в сградата на българското посолство: 1062 Будапеща, бул. Андраши 115. Изборният ден ще започне в 07.00 часа и ще завърши в 19.00 часа. Право на глас за избор на президент и вицепрезидент имат всички български граждани навършили 18 години към датата на изборния ден. Препоръчително е гласоподава-

телите да заявят желанието си да упражнят правото на глас в предстоящите избори не по-късно от 27 септември 2011 г. Това те могат да направят чрез подаване на заявление лично в българското посолство, с писмо, с факс или чрез имейл. Заявлението може да бъде изтеглено от сайта на посолството или на българското Министерство на външните работи. Българските граждани, които не са се регистрирали предварително, могат да направят това и в самия изборен ден. При явяването си за гласуване, гласоподавателите трябва да представят валиден документ

за самоличност: паспорт, дипломатически паспорт, служебен паспорт, моряшки паспорт, лична карта или военна карта за самоличност.

Координати на посолството:
Адрес: 1062 Budapest, Andrassy ut 115
Телефони: 0036 1 322 08 24, 0036 1 322 08 36, 0036 1 342 37 38
Мобилен телефон: 0036 20 534 45 59
Факс: 0036 1 322 52 15
e-mail: bgembhu@t-online.hu

метра източно от Кърджали. Скалните образувания се простират на площ от около 40 декара и представляват чудна гледка. Формирането на тази природна композиция е започнало преди 40 млн. години, когато Източните Родопи са били дъното на топло, плитко море, разтърсвано от непрекъсната вулканична дейност. Различни минерали в скалата са причина и за разнообразните цветове и нюанси. Името "Каменна сватба" е дадено, заради няколко скални къса, оформящи една група, която, с известно

въображение, може да се оприличи на група хора.

Побитите камъни са скални образувания, разположени на 18 км от Варна. Намират се от двете страни на пътя за Варна - София. Представят каменни колони с различна височина – от 5 до 7 метра, дебелина – от 0,3 до 3 метра. Изглеждат като побити в пясъка и оттам идва името им. Колоните са без твърди основи, кухи и запълнени с пясък. За да бъдат опазени, през 1937 са обявени за природна забележителност.

Digitális fotópályázat - 2012

A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus negyedik alkalommal hirdeti meg nemzetiségi fotópályázatát „Nemzetiségeink múltja és jelene” címmel.

Intézetünk e tevékenységével is hangsúlyozni kívánja, hogy Magyarország sokszínű, gazdag kultúrájú ország. Az Intézet célja, hogy részt vállaljon a történelmi tudat alakításában, részt vállaljon a Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbségek épített és szellemi kultúrájának megőrzésében és vállalja, hogy hozzájárul ahhoz, hogy ez a felbecsülhetetlen érték ismert és dokumentált legyen.

A cél az, hogy a Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbségek / bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma/cigány, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán/ múltját és jelenét tárgyi emlékeken keresztül bemutató fotókiállítás készüljön.

A pályázat célja továbbá hogy a vizuális élményeket minél többen megörökítsék és egy fotókiállítás keretében másoknak is bemutathassák.

A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus a zsűrizett pályázati anyagból vándorkiállításokat és fotóalbum létrehozását is tervezi.

A fotók beküldésének határideje: 2011. december 30.

További részletek: www.mmikl.hu

Българското републиканско самоуправление и Столичното българско самоуправление

обявяват
конкурс

за ограничен брой стипендии

на учащи се в средни и висши учебни заведения

КАНДИДАТИТЕ ТРЯБВА ДА БЪДАТ:

- местни жители от български произход
- да са редовни ученици в средно или висше учебно заведение
- да имат изявени интереси в някоя област на българската култура и редовно да вземат участие в мероприятията на българската общност в Унгария
- да имат добър успех
- да владеят български език

ДОКУМЕНТИ:

- удостоверение от учебното заведение, че е редовен ученик или студент
- конкурсен проект, от който да личи приобщеността

към българската общност

• автобиография

- препоръка от българска гражданска организация – дружество, институт, училище или частно лице, изявено с дейността си за развитието на българската култура
- копие от ученическа или студентска книжка за установяване на успеха

СРОК НА ПОДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ:

- 24 октомври 2011 г.

Стипендиите са за десет месеца. В началото на втория семестър стипендиантите от висши учебни заведения трябва да представят документ, че продължават редовното си обучение.

Документите се приемат на адреса на самоуправлението:

1093 Budapest, Lónyay u. №41

Телевизионно предаване на шест малцинства

От януари 1994 г. Унгарската телевизия излъчва предаването за малцинствата „Рондо”. Чрез него можем да надникнем в ежедневието на шест от малобройните общности на малцинствата в Унгария (българи, гърци, поляци, арменци, русини и украинци), да се запознаем с пъстрата им култура.

Тази есен предаванията ще се излъчват на всеки две седмици в четвъртък от 13.00 часа по Първи канал на Унгарската телевизия на следните дати:

6 и 20 октомври, 3 и 17 ноември, 1, 15 и 29 декември. Всяко второ предаване от месеца е 26-минутно, останалите са по 52 минути. Повторението е на следващия ден (петък) от 11.00 часа преди обед по Телевизия Дуна.

Работата на екипа на Рондо се подпомага от малцинствените самоуправления, граждански организации, от отделни членове на общностите, които информират за актуални събития или интересни теми.

Можете да ни намерите:

Рондо магазинно предаване ('52)
Рондо ('26)
Марта Падар (отговорен редактор)
Електра Агарди (отговорен редактор)
Тел.: 759-5226
Факс: 428-0222
Email: marta.padar@mtv.hu
Email: elektra.agardi@mtv.hu
За зрители: rondo@mtv.hu

След излъчването им предаванията могат да се гледат на уебстраницата на Унгарската телевизия www.mtv.hu/kisebbségi или на www.mtv.hu/videotar в архива на телевизията.

Дарение за библиотеката

Библиотеката на новоосновения Български информационен и документационен център получи дарение. Богатата библиотека на неотдавна напусналата ни Дора Кормош бе дарена на институцията. Десетки томове с българска художествена и научна литература, справочници и речници ке бъдат разположение на всички, които се интересуват от българска култура. Дарението е направено от сина на Дора Кормош – Владимир Кормош.

Adomány a könyvtárnak

Az újonnan megalakult Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ könyvtára adományt kapott. A nemrégiben elhunyt Kormos Dóra könyvtárát, fia Kormos Vladimir a Központnak ajándékozta. A bolgár szépirodalmat, tudományos műveket, lexikonokat és szótárakat tartalmazó több száz kötet minden érdeklődő számára hozzáférhetővé válik majd az új könyvtárban.

Hat nemzetiség televíziós műsora

A Magyar Televízióban 1994 januárjától látható a Rondó nemzetiségi magazin műsora. A magyarországi nemzetiségek közül a hat kis létszámú közösség (bolgárok, görögök, lengyelek, örmények, ruszinok és ukránok) mindennapjaiba nyújt betekintést, mutatja be sokszínű kultúrájukat.

Az őszi műsortervben a műsorok kéthetente csütörtökönként 13 órai kezdettel kerülnek sugárzásra a Magyar Televízió M1 csatornáján az alábbi időpontokban:

Október 6. – Rondó ('52)
Október 20. – Rondó ('26)
November 03. – Rondó ('52)
November 17. – Rondó ('26)
December 01. – Rondó ('52)
December 15. – Rondó ('26)
December 29. – Rondó ('52)

A műsort a DUNA TV megismétli az adást követő napon (pénteken) délelőtt 11 órai kezdettel.

A műsor készítőinek munkáját segítik az adott nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, sok esetben a közösségek tagjai is azzal, hogy telefonon, email-ben és faxon tájékoztatják a szerkesztőséget az aktuális eseményekről, egy-egy érdekes témáról.

Elérhetőségeink:

RONDÓ MAGAZIN ('52)
RONDÓ ('26)
Pádár Márta (felelős szerkesztő)
Agárdi Elektra (felelős szerkesztő)
Tel.: 759-5226
Fax: 428-0222
Email: marta.padar@mtv.hu
Email: elektra.agardi@mtv.hu
Nézői emailek: rondo@mtv.hu

A műsorok a sugárzást követően visszanézhetőek a Magyar Televízió honlapján, a www.mtv.hu/kisebbségi vagy www.mtv.hu/videotar linken a videótárban.

Конференция за Хемус

На 21 октомври т.г. ще се състои конференция, посветена на 20-годишнината от основаването на сп. „Хемус”. На нея ще присъстват университетски преподаватели, българи, гости от България, автори на списанието. Форумът ще се състои в библиотеката на ЕЛТЕ от 10 до 16 часа.

Haemus konferencia

Október 21-én kerül sor a 20 éves Haemus folyóiratnak szentelt konferenciára. A fórumon egyetemiek, oktatók, bulgaristák, bulgáriai vendégek és a folyóirat szerzői vesznek majd részt. A konferencia az ELTE Szláv Tanszékének könyvtárában kerül megrendezésre 10-től 16 óráig.

БУЛФЕСТ

15 години танцов състав „Янтра”

Юбилеен празник в две вечери, на две различни места
Емоциите на 15 години в две фантастични вечери

Програма на юбилейния гала-концерт

18 ноември, петък вечерта

Място: Програмен център РАМ Колосеум, първият зрелищен театър в
Будапеща (адрес: 1133 Budapest, Kárpát u. 23-25.)

С участието на танцовите състави „Янтра” и „Росица”

Оркестър Право, The Balkan Consort, Road Six Sax, Никола Паров и неговия
оркестър, акордионистите Слободан Вертетич и Ласло Халас, народната
певица Агнеш Херицку;

Гости от България: Оркестър Гайтан, Оркестър Славия, Роза Банчева и
Алексей Лесички.

Танцова къща и забава

19 ноември, събота вечер

Място: Български културен дом (адрес: 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.)

Към изпълнителите от гала-концерта ще се присъединят оркестър Зора
и Зеус Бенд.

Билети ще се продават от 17 октомври в офиса на Българското
републиканско самоуправление. Тел.: 06 (1) 216 4210; 06 (20) 352 9993

Повече информация: www.jantra.org

BULFEST

15 éves a JANTRA Néptáncgyűttes

Jubileumi gála két napon, két különböző helyszínen
15 év élménye két varázslatos estén

A jubileumi gála műsora

November 18-án pénteken este:

Helyszín: RAM Colosseum Rendezvényközpont, Budapest első élményszínháza
(cím: 1133 Budapest, Kárpát u. 23-25.)

Fellépnek: Jantra és Roszica tánccsoport

Pravo zenekar, The Balkan Consort, Road Six Sax, Nikola Parov és zenekara,
Wertetics Szlobodan és Halász László harmonikaművészek, Herczku Ágnes
népdalénekes;

Bulgáriai vendégek: Gaytan Orkestar, Slavia Orkestar, Roza Bancseva és
Alekszej Leszicski

Táncház és buli

November 19-én szombaton este

Helyszín: Bolgár Művelődési Ház (cím: 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.)

A gálaműsor fellépőihöz csatlakozik még a Zora zenekar és Zeys Band

Jegyek elővételben 2011. október 17-től a Bolgár Országos Önkormányzat
irodájában, tel.: 06 (1) 216 4210; 06 (20) 352 9993

Bővebb információ: www.jantra.org

Издаване на Българското
републиканско самоуправление,
1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция
Андреа Генат, Моника Тютюнкова,
Светла Кьосева (главен редактор)
Отговорен издател
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Министерство на
държавната администрация и правосъдието,
СБС и на Българските самоуправни в II,
IV, V, VIII, IX, XIII, XIV, XV, XvVIII, XXI и XXIII
район на Будапеща и във Фелшьождла, Печ,
Сегед, Халастелек, Дунахараста, Дунакеси, Лорев,
Мишколц, Дебрецен, Сигетсентмиклош, Ерд и
Естергом.

BOLGÁR HIREK

Bolgár Országos Önkormányzat
(1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa

Szerkesztőbizottság
Kjoszeva Szvetla (főszerkesztő),
Genát Andrea,
Tyutyunkov Mónika
Felelős kiadó
Muszev Dancso

Megjelenik a Közigazgatási és Igazságügyi
Minisztérium, a FBŐ és a II., IV., V., VIII., IX.,
XIII., XIV., XV., XVIII., XXI. és XXIII. kerületi,
valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a Szegedi,
a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a
Lórévi, a Miskolci, a Debreceni, a Szigetszent-
miklósi, az Érdi és az Esztergomi Bolgár
Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

MS Mester Stúdió, iGlobe Nyomda

Magyarországi Bolgárok Egyesülete

1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-6560

Bolgár Országos Önkormányzat

1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgár Önkormányzat

1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége

1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár

Pravosláv Templom

1097 Bp., Vágóhíd u. 15.
tel.: 06-30-496-4997

Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola

1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Bolgár Kulturális Intézet

1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános

Iskola és Gimnázium

1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 06 20 250-7339

Carevec Étterem

és Hotel Rila

1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-1797 és 216-1621

október • октомври

MŰSOR • ПРОГРАМАТА

16 Eötvös 10	14.15	Дни на Терезварош (концерт на Янтра) Terézvárosi napok (a Jantra együttes fellépése)
17-21		Български дни в Сегед Bolgár Napok Szegeden
17 Millenniumi Klub (Szeged, Dugonics tér 12.)	17.00	Откриване на Българските дни в Сегед A VII. Szegedi Bolgár Kulturális Napok ünnepélyes megnyitója
	17.15	Изложба Eurosapiens Kiállítás: Eurosapiens
18 Millenniumi Kávéház	20.00	Концерт на оркестър „Право” A Pravo együttes koncertje
	21.00	Танцова къща Bolgár táncház
19 Millenniumi Klub	19.00	Думи, образи, мисли (Малко театро и Хемус) Szavak, képek, gondolatok (Malko Teatro és Haemus)
20 Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Antropológiai Tanszék (Szeged, Egyetem u. 2.)	18.00	Български градинари в област Чонград – изложба Bolgárkertészek Csongrád megyében - kiállítás
21 Millenniumi Klub	19.00	Прожекция на филма „Чия е тази песен?” Filmvetítés: Kié ez a dal?
21 ELTE Szláv Tanszék	10.00	Конференция посветена на 20 г. на сп. Хемус Konferencia a Haemus folyóirat 20 éves jubileuma alkalmából
26 Újpesti Polgár Centrum (1043 Budapest, Árpád út 66.)	18.00	Балкан експрес (Малко театро) Balkán expressz (a Malko Teatro előadása)

E-mail

Българското републиканско самоуправление създаде списък с e-mail адреси, чрез който вече разпратихме информация за някои програми на всички, които са включени в него.

Всеки, който желае да получава известия по e-mail, може да изпрати своя адрес на bolgonk@bul.hu.

Elindult a Bolgár Országos Önkormányzat e-mail levelezőrendszere, amelyen keresztül már több programról tájékoztattuk mindazokat, akik szerepelnek a listánkon.

Kérjük, hogy aki szeretne e-mailben értesítést kapni a rendezvényeinkről, küldje el az e-mail címét a bolgonk@bul.hu címre.

A rendezők a műsorváltozás jogát fenntartják. Az aktuális programról tájékozódjon a www.bolgarok.hu weboldalon
Организаторите си запазват правото за промени в програмата. За актуалните събития можете да се информирате на www.bolgarok.hu

Цена: 150 форинта • Ára: 150 Ft